

ממילא ל"ש גם להקל, אולם צאמת נראה דאם כך ניתנה ההלכה שאמרינן לצוד להקל ולא להחמיר, א"כ מתפרש ההלכה שאין לצוד דין אהל לטומאה, ולחזק מהני גם ע"י לצוד, וא"כ מ"ט כנגד הטומאה שחמת הארובה טמא, נימא לצוד לחזק ולהקל, ומוכח דל"א כלל לצוד בטומאה, וה"ה בטומאה צאור שע"ג הארובה שאין צו פו"ט, שטומאה צוקעת לתוך הארובה למטה, ול"א לצוד להקל לחזק.

ונראה שגם דברי הרמ"א זה רק לענין התפשטות טומאה ממקום למקום, שבה מצא הרמ"א דמה"ט אין טומאה עוברת מאהל לאהל כשיש סדק כ"ש מפסיק משום דל"א לצוד להחמיר, ומה"ט אין טומאה מתפשטת למקום שאין צו פו"ט דבה אמרינן לצוד להקל, אבל כלפי גוף הטומאה צוקעת כנגדה בקרקע וחומות, וזה רק אהל ממש חוץ ולא אור של לצוד, ומשום"ה טומאה נגד ארובה טמא, וצמח"א פ' כוורת מ"ג הפריז עוד וזה ופרש דין אפוא דכוורת, שאם הכוורת עומדת בפחות מטפה סמוך לכותל, ההלכה וזה להקל מטעם לצוד, וחשיב הכוורת כחלק מהכותל וכאילו הטומאה תחת הכותל ומלאת הטומאה מהבית, וזה נגד כל הראשונים שם, ולא שמענו כלל לצוד כי האי בטומאה, וכבר נתבאר לעיל הכרעת הרמ"א והט"ו [וכן בחפ"מ הנ"ל הסכים בעיקר הדין להט"ו] עפ"י הגמ' וראשונים דל"א בטומאה לצוד כלל.

ג. **במשנתנו** שם, אין בארובה פו"ט טומאה צבית כנגד ארובה טהור טהור טומאה כנגד ארובה הבית טהור, לא נחפרש במשנתנו ובראשונים ז"ל אם נאמר שעור כל שהוא צחור שצחקרת הבית שיחשב צפ"ע כדין ארובה שיא מכלל האהל, ונראה שאם אין צטח חלל החור כשעור של חוט המשקולת, שכה"ג תנן בריש פ"א הבית שנסדק וכו' טומאה צפנים כלים שצחון כו' צ"ה אומרים כל שהוא, ומבואר בר"ם ובר"ש שם עפ"י התוספתא שצלצד שיהא כחוט המשקולת, ובפחות מזה טומאה צפנים כלים שצחון טמאים, וא"כ ה"ה דין ארובה דמשנתנו, דאם אין זה כחיה"מ, אין זה בכלל ארובה, ובכלל הבית יחשב, ואף דתמן צבית שנסדק תנן דטומאה צלד החיטון כלים שצפנים טהורים, והיינו אף צסדק כ"ש פחות מחוט המשקולת [ויבואר אי"ה שם שיטת הראשונים בזה], נראה דזה רק צבית שנסדק שכל האהל נחלק לשנים, ויש להסתפק בטומאה תחת אור סדק זה שמחלק לכל הבית אם הבית טמא [ויבואר בעה"י במקומו שם], אבל צקצ כ"ש אף שזה מעבר לעבר, צחון תקרת הבית פחות משעור חוט המשקולת, נראה דלאו מידי הוא, ואין זה מפקיע מהבית.

ומיבעיא לן צקצ צצחקרת שיש צו כחוט המשקולת, אם זה בכלל משנתנו דאין בארובה פו"ט, וכמו דתנן צבית שנסדק, בטומאה צפנים כלים שצחון טהורים, וזה צשעור כחיה"מ כנ"ל, ודא פשיטא לן בטומאה תחת הסדק שמחלק כל הבית צשעור כחיה"מ, שזה בטומאה נגד ארובה שהבית טהור, דכמו בטומאה צפנים כה"ג כלים שצחון טהורים, משום שזה מפריד לגמרי את האהל, א"כ ה"ה טומאה שם הבית טהור, דאין זה אור הבית [ושו"ר צמשנה אחרונה בריש פרקין שמסתפק בזה, ומלדד דדוקא

צתוספתא דאהלות פ"ה ופי"א, דאין טומאה נכנסת לאהל ואין יוצאה הימנו אלא צפוח טפה, וזה מה שהטומאה לא נכנסת שם קורא לזה הר"צ לצוד, שכאילו לצוד וקגור מפני הטומאה, וכן מבואר בלשון הרע"צ בפרקין דארובה מ"ב, צאין בארובה פו"ט ונתן את רגלו טהור הנותן דכסתום דמי לגבי שאין טומאה נכנסת לאהל ולא יוצאת ממנה צפחות מפו"ט עכ"ל, וזה עפ"י הר"ש והרא"ש שם וכלל גם לשון הר"ם צפיה"מ שהביא להתוספתא הנ"ל, הרי דאף שהרע"צ צאר מקודם צהך משנה דל"א לצוד בטומאה אפי' צפחות מטפה, מ"מ לא כתב בלשונו דלהקל אמרינן לצוד, אלא דכסתום דמי לגבי, וזה נמי כונתו צפ' מגדל, ויבואר יותר אי"ה להלן אות לה, ובס' משנה אחרונה בפרקין ובפרק מגדל, מצא דברי הרע"צ עפ"י סצרת הרמ"א ציו"ד שע"צ ס"ד דל"א לצוד להחמיר אבל להקל אמרינן, ולענין טומאה שעור לצוד צפחות מטפה ע"ש, וכבר נתבאר דבלשון הרע"צ מבואר דאין לחלק בלצוד דטומאה צין להקל ולהחמיר, ולכן נראה עיקר צכונתו כדאמרן.

ובעיקר סצרת המשנ"א כבר נתבאר דמפורש כן בריצ"א סוכה דפחות מטפה בטומאה כפחות מג' בעלמא, אולם מסקנת הריצ"א שם מפורש דל"א כלל בטומאה לצוד, וכמבואר גם בר"ש ורא"ש כנ"ל.

ובמשנ"א שם הביא לדברי הט"ו שמוכח מהגמ' סוכה כב. צקורות הבית והעליה שאין מכוונות והעליונות כצין התחתונות, וצאין צהם טפה טומאה תחת אחת מהן רק תחת"ט טמא, ומוכח הט"ו דאי אמרינן לצוד להקל אף יורדת הטומאה למטה עי"ש, והדברים ככתבם וכלשונם לא מוצן כלל, וכמו שתמה צמשנ"א שם דהתם הטומאה למטה כמפורש שם עי"ש, וכבר תמה על הט"ו בזה צס' תפארת למשה, אולם נראה דצרישא דצריחא שם ציש צהם פו"ט וצנייה פו"ט דטומאה ע"ג כנגדן עד לרקיע טמא, היינו צין אם הטומאה ע"ג התחתונות וצין ע"ג העליונות, ומשא"כ צסיפא צאין צהם פו"ט אין הדין בטומאה ע"ג העליונה דרק כנגדה עד הרקיע טמא, אלא ה"ה דצוקעת למטה לצין התחתונות, וזה י"ל צכונת הט"ו דכה"ג ל"א לצוד צין התחתונות אלא טומאה יורדת, ורהיטת דברי המשנ"א, משמע דס"ל דאה"נ בטומאה ע"ג העליונה שאין זה טפה אין הטומאה צוקעת למטה, משום דע"ז מהני לצוד להקל, והאיר שאין צו פו"ט צצין הקורות התחתונות חוץ ע"י לצוד, שלא צצקע הטומאה לשם, וכשאלת הט"ו דאי מהני לצוד להקל לא צצקע הטומאה לשם, וישתקעו הדברים, ולא שמענו מי שיאמר לצוד להקל שגוף הטומאה לא צצקע לשם [ושו"ר צמשנ"א פ"צ מ"ה שדן להדיא צכה"ג, שאפשר שאין טומאה צוקעת לארך דאמרינן לצוד להקל, ותו מדקדק מלשון התוספתא דמשמע שטומאה צוקעת כה"ג, ונדחק מאד בזה, והדברים צרורים כמו שצארנו צס"ד והתוספתא כפשוטה].

ובאמת שזה מבואר צמשנתנו, צאין בארובה פו"ט וטומאה נגד ארובה, כל מה שנגד ארובה טמא, וצנתן את רגלו טמא לחכמים בטומאה קדמה, וכן צמשנה ג', ול"א לצוד להקל, ולעיל אות י"ג כתבנו ליצד דעת הרמ"א, דהצאור בזה דכיון של"א בזה לצוד להחמיר בטומאה שם שהבית יהא טמא

הטומאה, דמ"מ אם עובי פי הארובה פחות מחוט המשקולות
טמא המאהיל.

ורא נראה דנחלל הבית עצמו, כגון בחקרה או בכותל, בחור
שאין בו פו"ט, אם אין בעובי חללו מחוט המשקולות פשוט
דטומאה בבית כלים שם טמאים [אף בבית המשמש את הכותל
ובמערב שאין שם טומאת כותל ובעזובה, או שזה חשיב כהבית
עצמו, ומשם ולפנים מתחיל עובי הכותל לדן מחנה על מחנה
ואכמ"ל], וכאמור דבאהל עצמו ודאי שפחות משעור חוה"מ לא
מפסיק כלל, אלא דיותר נראה דאפי' מחוט המשקולות לא חשיב
כה"ג עד שיהא ניכר להדיא שיש כאן מקום לעצמו, וכמ"ש"י לעיל
בדן ארובה שבבית.

ברם נדון דידן שנתן רגלו ע"פ הארובה, ואין שם הפסק
בשעור חוה"מ, נראה דלפ"מ שיבואר להלן בסדרת הר"ש
והרא"ש, דפחות מפו"ט כסתום חשיב לגבי טומאת אהל, א"כ
ודאי דה"נ בכל שעור שהוא חשיב כסתום והמאהיל טהור, אבל
לפ"מ שיבואר להלן בסדרת הר"ש כלשון התוספתא, דיסוד ההלכה
דאין טומאה נכנסת ויוצאת בפחות מפו"ט, א"כ יש לדון דבג"ד
לא חשיב כניסה ויציאה, כיון שהוא דבוק ממש באהל הטומאה,
ואין איר כשעור חוה"מ מפסיק בזה לדן הטומאה, הו"ל כמאהיל
על הטומאה ממש, וכעין שנתבאר בחלל הבית עצמו.

ונראה עיקר שלא מצאנו שעור באויר המפסיק, אלא בהמשך
אחד של אהל כמו בית שנסדק, וגם זה לא נאמר אלא
בטומאה צפנים וכנ"ל, אבל למעלה מגג האהל הרי נחלקה הרשות
והאהל, וכשיש עליה למעלה, צודאי ששני אהלים נפרדים הם, שלא
מטריפים אלא ע"י ארובה שי"צ פו"ט, וכה"ג מובן יותר בהניח
רגלו ע"ג הארובה שאי"צ פו"ט, דחשיב שהמאהיל בעליה ולא בבית,
וה"נ בארובה שהיא לאויר, המאהיל ע"ג הארובה חשיב חוץ מאהל
הטומאה, ואף שי"ל לאידך גיסא, שגם במאהיל ע"פ ארובה שבין
הבית לעליה, אם אין אויר מפסיק חוה"מ, חשיב שהמאהיל
מחובר ממש להבית ונטמא, מ"מ נראה לקושטא דמילתא, שלא
מצאנו טומאה יוצאת בארובה שאי"צ פו"ט כי אם ע"י טומאה
רלוזה שבוקעת, ומשו"ה טמא המאהיל בקדמה טומאה, אבל
טומאה שבאהל שאינה רלוזה לא מצאנו בשום פנים שטמא בלי
פו"ט, ודקות עובי הארובה לא מהני כלל בזה.

ויש להסתפק כה"ג אם הטומאה נכנסת לחלל הנקב, וכמ"ש"י
בחור וחלל שבבית עצמו דבכלל הבית יחשב, וה"נ הך אור
כ"ש שבחלל הארובה שחתת האדם המאהיל לא יצאת מכלל הבית,
ורק האדם המאהיל לא נטמא, כי הוא מחוץ לאהל הטומאה [ויל"ע
בזה בדיני טומאת אהלים דהאהל עצמו, ובשיטת הראשונים בזה
במשנה דבמה מדליקין והקצ"ה יחזי לשנות פרק זה], או דילמא
דכיון דאין כאן חקרה ממש, רק האדם המאהיל שהוא עצמו
חוץ לאהל, ממילא כל אור כ"ש שחתתו שאינו בתוך האהל
ממש, לא שייך לאהל כיון שאין בו פו"ט.

לה במשנה שם, נתן רגלו מלמעלן טהור, למדנו במשנתנו
חלוקי הארובה, דביש זה פו"ט לכ"ע טומאה
בבית ונתן רגלו למעלה טמא, ובאין זה פו"ט ונתן רגלו למעלה

אם מחוט המשקולות ריוח בין הטומאה להבית מפסיק, אבל טומאה
כנגד ארובה [כחזה"מ] הו' כאלו בחובה, וכנראה כונתו לחלק בין
להפסיק העצרת הטומאה לבין טומאה כנגד הסדק, ואין נראה
כלל לחלק בזה, וכדאמרן שם זה מפסיק אינו בכלל האהל, וגדולה
מזו נסתפקנו לעיל כה"ג כשא"צ חוה"מ], כי קא מיבעיא לן
בדינא דארובה שבתוך חקרת הבית, האם גם בזה כל שיש בו מרחב
חלל כשעור חוה"מ הר"ו בכלל ארובה ונפקא מכלל הבית, או
דכה"ג שכל כולו מוקף באויר האהל, נקב דק שרק חוה"מ
אכתי לא נפיק מכלל הבית [ואפשר שזה ג"כ כונת המשנ"א,
יותר נראה דכונתו ו"ל לחלק, דחמן בהבית שנסדק, יש שעור
אויר חוה"מ שמפסיק בין הטומאה להבית, ומש"כ בטומאה
שם אין הפסק בין הטומאה לאהל, אבל אין זה מחוור לחלק
בזה].

ונראה עיקר דאם כל הנקב אינו אלא כשעור חוה"מ, מסתמא
פשוט דלאו כלום הוא, וכל עוד שלא ניכר להדיא שיש
כאן נקב וחלל, הרי זה בכלל הבית, וה"ה בטומאה כנגד הנקב
והניח רגלו עפ"י הנקב טהור, ותדע שלא למדנו לשעור חוה"מ
אלא בהבית שנסדק, ומיהו נראה בנסדק רוב הבית כשעור חוט
המשקולות, דלענין בית שנסדק אכתי יש דרך לטומאה לעבור,
אבל מכיון שזה שעור שמחלק את הבית, א"כ מסתבר דבנסדק
רובו דינו כארובה שאין בה פו"ט דמשנתנו, ואפשר דאם יש נקב
מחוט המשקולות במשך אורך טפח [שמצינו שעור טפח דחשיב
בטומאה], ג"כ הו' בכלל דין ארובה שאין בה פו"ט.

לד במשנה שם, אין בארובה פו"ט כו' הטומאה בבית נתן
את רגלו מלמעלן טהור, לשון הר"ס בפיה"מ,
ולא מצאנו טומאה מן הבית בפחות מטפח, והביא שכן לשון
התוספתא [לפנינו זה בפיה"מ הי"ג בדן ארובה שבין בית לעליה,
וכ"ה בפ"ה ה"ו], והר"ש והרא"ש מבארים דכסתום דמי לגביה
כיון דליכא פו"ט, ובאור דבריהם יבואר להלן אות לה, והרע"ב
כלל דבריהם באחד וכמ"ש"י לעיל אות לב.

נתבאר לעיל בשעור רוחב חלל הנקב לנחת מכלל הבית, ויש
לנאר בדן דנתן רגלו טהור אם נאמר בזה שעור בעובי
חלל הארובה, ובפשוטו משמע דאפי' גג האהל דק שבדקים, כל
שאין בארובה שבו פו"ט, וטומאה בבית ונתן רגלו מלמעלן טהור,
משום דהך עובי כ"ש שבחלל הארובה, מפסקת שלא תעבור
הטומאה מהבית להמאהיל ע"ג הארובה, ויש לעיין כשאין בעובי
פי הארובה כשעור חוט המשקולות, אם נטמא המאהיל שנתן
רגלו ע"פ הארובה, ולכאורה י"ל דלא דמי להא דמבואר בבית
שנסדק וטומאה צד החיצון דאפי' אור כ"ש מפסיק וכנ"ל,
דשאני התם שהאויר מפסיק ומחלק את הבית לשנים, ויש כאן
שני אהלים סמוכים זל"ו ואויר מפסיק ומחלק ביניהם, ומש"כ
בהניח רגלו ע"פ הארובה ומתחבר ממש עם אהל הבית, אולי
בזה לא נאמר שעובי פחות מחוה"מ יפסיקנו ויפרידנו מן האהל,
והרי אמרו בבית שנסדק בטומאה צפנים כלים שבחון טמאים,
כל שאין הפסק אויר מחוט המשקולות, וא"כ י"ל דאהל אחד
ממש לא גרע מזה, וה"ה בטומאה כנגד ארובה וקדמה רגלו את